

Dopunite naslov svoga rada
Dopunite autore rada

6. januar 2026.

Sadržaj

1 Uputstva	2
2 Recenzent — ocena:	3
2.1 O čemu rad govori?	3
2.2 Krupne primedbe i sugestije	3
2.3 Sitne primedbe	4
2.4 Provera sadržajnosti i forme seminarskog rada	4
2.5 Ocenite sebe	5
3 Recenzent — ocena:	6
3.1 O čemu rad govori?	6
3.2 Krupne primedbe i sugestije	6
3.3 Sitne primedbe	6
3.4 Provera sadržajnosti i forme seminarskog rada	6
3.5 Ocenite sebe	7
4 Recenzent — ocena:	8
4.1 O čemu rad govori?	8
4.2 Krupne primedbe i sugestije	8
4.3 Sitne primedbe	9
4.4 Provera sadržajnosti i forme seminarskog rada	10
4.5 Ocenite sebe	10
5 Dodatne izmene	11

Glava 1

Uputstva

Prilikom predavanja odgovora na recenziju, obrišite ovo poglavlje.

Neophodno je odgovoriti na sve zamerke koje su navedene u okviru recenzija. Svaki odgovor pišete u okviru okruženja \odgovor, [kako bi vaši odgovori bili lakše uočljivi](#).

1. Odgovor treba da sadrži na koji način ste izmenili rad da bi adresirali problem koji je recenzent naveo. Na primer, to može biti neka dodata rečenica ili dodat pasus. Ukoliko je u pitanju kraći tekst onda ga možete navesti direktno u ovom dokumentu, ukoliko je u pitanju duži tekst, onda navedete samo na kojoj strani i gde tačno se taj novi tekst nalazi. Ukoliko je izmenjeno ime nekog poglavlja, navedite na koji način je izmenjeno, i slično, u zavisnosti od izmena koje ste napravili.
2. Ukoliko ništa niste izmenili povodom neke zamerke, detaljno obrazložite zašto zahtev recenzenta nije uvažen.
3. Ukoliko ste napravili i neke izmene koje recenzenti nisu tražili, njih navedite u poslednjem poglavlju tj u poglavlju Dodatne izmene.

Za svakog recenzenta dodajte ocenu od 1 do 5 koja označava koliko vam je recenzija bila korisna, odnosno koliko vam je pomogla da unapredite rad. Ocena 1 označava da vam recenzija nije bila korisna, ocena 5 označava da vam je recenzija bila veoma korisna.

NAPOMENA: Recenzije ce biti ocenjene nezavisno od vaših ocena. Na osnovu recenzije ja znam da li je ona korisna ili ne, pa na taj način vama idu negativni poeni ukoliko kažete da je korisno nešto što nije korisno. Vašim kolegama šteti da kažete da im je recenzija korisna jer će misliti da su je dobro uradili, iako to zapravo nisu. Isto važi i na drugu stranu, tj nemojte reći da nije korisno ono što jeste korisno. Prema tome, trudite se da budete objektivni.

Glava 2

Recenzent — ocena:

2.1 O čemu rad govori?

Rad analizira stavove, znanje i praktične bezbednosne navike studenata IT smerova u oblasti sajber bezbednosti i digitalne privatnosti. Na osnovu anke- te sprovedene među studentima ispituje se odnos između samoprocene znanja, stvarne primene zaštitnih mera i iskustava sa sajber incidentima, uz poseban osvrt na jaz između svesti i prakse.

2.2 Krupne primedbe i sugestije

Nema jasno izdvojenog teorijskog pregleda osnovnih bezbednosnih principa. Neka objašnjenja postoje, ali su rasuta po tekstu i implicitna.

Opis strukture uzorka sadrži nejasnoće u segmentaciji ispitanika. Nije ja- sno da li su informatika (65.5%) i softversko inženjerstvo (18.4%) dve odvojene kategorije ili je softversko inženjerstvo podkategorija informatike, niti kako je klasifikovan preostali deo uzorka. Preciznija kategorizacija poboljšala bi meto- dološku jasnoću.

Značajan problem u radu je preopterećenost deskriptivnim tekstom koji pre- pričava grafikone i tabele, često u obrascu „navesti procenite – ponoviti ih rečima“, pri čemu se simbol '%' pojavljuje preko 150 puta. Fokus bi trebalo prebaciti sa *onoga što vidimo* na *zašto je to važno*, a ako je navođenje procenata neophodno, preporučuje se prikaz u preglednijoj formi (grafikoni, pitice).

Dodatno, u prikazu rezultata ankete pojavljuju se nekonzistentnosti u pro- centualnim raspodelama. U nekoliko primera zbir kategorija ne iznosi 100%, a razlozi za to nisu objašnjeni (npr. neodgovorena pitanja ili dodatne kategori- je). Konkretno, u odeljku 4.2 *Primena alata i tehnologija za zaštitu privatnosti* navodi se da 41.4% studenata aktivno koristi VPN, dok raspodela kategorija pokazuje: 48.3% ne koristi, 26.4% koristi povremeno, 11.5% redovno, i 8.0% ni- je upoznato sa konceptom VPN-a. Zbir ovih procenata je 94.2%, a nije jasno da li aktivnih korisnika ima 41.4% ili 11.5%. Slično, u odeljku 4.3.3 *Dozvole aplikacija* procenti za proveru dozvola sabiraju se na 70.1%, dok se procenti za upravljanje osetljivim dozvolama sabiraju na 85%, opet bez objašnjenja. Ovakav način izveštavanja otežava proveru podataka i smanjuje jasnoću i pouzdanost empirijskog dela rada.

Još jedan značajan problem u radu je prikaz rezultata u slikama koje mogu dovesti do pogrešnih zaključaka zbog malog uzorka. Na primer, Slika 7 (*Stratifikacija po nivou obrazovanja: procenat studenata koji čitaju uslove korišćenja i odbijaju kolačiće*) prikazuje tri stubića, pri čemu je stub za doktorske studije 100%. Razlog je što je samo jedan student doktorskih studija popunio anketu. Kako u tekstu to nije jasno istaknuto u okviru samog odeljka, čitalac može steći pogrešan ili nesiguran utisak o postojanju polarizovanog trenda među doktorantima. S obzirom na mali broj ispitanika, smisleno bi bilo spojiti doktorante sa master studentima radi preglednije i statistički relevantnije vizualizacije.

2.3 Sitne primedbe

U radu se javljaju sitne jezičke i stilske nepravilnosti koje ne utiču na suštinu, ali smanjuju preglednost i profesionalni utisak. Primeri uključuju pravopisne i gramatičke greške, kao što su nepravilno korišćenje oblika glagola („odjavljivajte“ umesto pravilnog „odjavljujte“), razmaci nakon zareza, te nesistematična upotreba termina i anglicizama gde bi odgovarajući srpski izraz bio adekvatniji. Preporučuje se standardizacija izraza i lektura radi ujednačenog i preciznog stila teksta. Takođe, u radu se uočava da pojedine slike i tabele nisu eksplicitno referisane iz teksta.

2.4 Provera sadržajnosti i forme seminarskog rada

1. Da li rad dobro odgovara na zadatak temu?
Da. Rad je jasno fokusiran na bezbednosne navike i privatnost IT studenata i dosledno obrađuje zadatak temu.
2. Da li je nešto važno propušteno?
Nedostaje teorijski osvrt na osnovne bezbednosne principe. Sem toga, rad pruža odgovor na sva ostala relevantna pitanja.
3. Da li ima suštinskih grešaka i propusta?
U radu nema suštinskih grešaka koje bi kompromitovale glavne nalaze ili zaključke. Međutim, pojavljuju se metodološki propusti u prikazu empirijskih podataka, naročito u procentualnim raspodelama koje nisu uvek konzistentne (zbir kategorija ne daje 100%) i nisu pravilno objašnjene (npr. neizjašnjeni ispitanici ili dodatne kategorije).
4. Da li je naslov rada dobro izabran?
Da. Naslov je jasan, precizan i odgovara sadržaju rada.
5. Da li sažetak sadrži prave podatke o radu?
Da. Sažetak verno predstavlja motivaciju, metodologiju i ključne nalaze rada.
6. Da li je rad lak-težak za čitanje?
Umereno težak. Struktura je jasna, ali duži deskriptivni pasusi otežavaju čitanje.

7. Da li je za razumevanje teksta potrebno predznanje i u kolikoj meri?
Da, potrebno je osnovno znanje iz oblasti informacionih tehnologija i sajber bezbednosti. Budući da nedostaje teorijski osvrt na osnovne bezbednosne principe, potrebno je osnovno predznanje o pojmovima poput dvofaktorske autentifikacije, menadžera lozinki i VPN-a.
8. Da li je u radu navedena odgovarajuća literatura?
Da. Literatura je relevantna i tematski adekvatna.
9. Da li su u radu reference korektno navedene?
Da. Reference su navedene u adekvatnim kontekstima u okviru teksta.
10. Da li je struktura rada adekvatna?
Da. Rad ima logičnu i preglednu strukturu.
11. Da li rad sadrži sve elemente propisane uslovom seminarskog rada (slike, tabele, broj strana...)?
Delimično. Rad sadrži nekolicinu slika i tabela, ali ograničenje obima nije ispoštovano. Zahteva se od 10 do 12 strana, a rad ima 16. Adresiranje predloženih izmena može dovesti do smanjenja broja strana.
12. Da li su slike i tabele funkcionalne i adekvatne?
Slike i tabele u većini slučajeva pružaju sažet i jasan vizuelni prikaz podataka, olakšavajući čitanje i interpretaciju rezultata. Ipak, u pojedinim slučajevima, male grupe ispitanika prikazane kroz grafikone mogu dovesti do nesigurne ili pogrešne interpretacije rezultata. Preporučuje se da autori dodatno naglase broj ispitanika ili spoje male kategorije kako bi vizuelni prikaz bio statistički relevantniji i pregledniji.

2.5 Ocenite sebe

Smatram da sam veoma upućen u oblast koju recenziram, budući da imam solidno akademsko i praktično predznanje iz oblasti informacionih tehnologija i sajber bezbednosti, što mi omogućava da kritički sagledam metodologiju, rezultate i interpretaciju rada.

Glava 3

Recenzent — ocena:

3.1 O čemu rad govori?

Rad se bavi pitanjima bezbednosti i privatnosti IT studenata, sa fokusom na njihove navike, svest o rizicima i ponašanje u digitalnom okruženju. Autori analiziraju najčešće pretnje, načine zaštite podataka i rezultate sprovedene ankete, sa ciljem da se proceni nivo informisanosti i odgovornosti studenata.

3.2 Krupne primedbe i sugestije

Rad je tematski relevantan, ali bi mogao biti unapređen dubljom analizom dobijenih rezultata ankete. Nedostaje poređenje sa sličnim istraživanjima ili studijama iz literature. Takođe, metodologija ankete može biti preciznije opisana (veličina uzorka, struktura ispitanika), a zaključci bi mogli biti jasnije povezani sa predstavljanim podacima.

3.3 Sitne primedbe

U radu se povremeno javljaju stilske i gramatičke greške, kao i neujednačena upotreba termina (npr. strani i domaći termini za iste pojmove). Preporučuje se lektura teksta i doslednija terminologija. Na pojedinim mestima rečenice su preduge i mogu se stilistički pojednostaviti.

3.4 Provera sadržajnosti i forme seminarskog rada

1. Da li rad dobro odgovara na zadatu temu? Da, rad je direktno usmeren na bezbednost i privatnost IT studenata i ostaje u okvirima zadate teme.
2. Da li je nešto važno propušteno? Delimično – nedostaje širi kontekst kroz poređenje sa sličnim istraživanjima i standardima.
3. Da li ima suštinskih grešaka i propusta? Ne postoje ozbiljne suštinske greške, ali analiza rezultata je mogla biti detaljnija.

4. Da li je naslov rada dobro izabran? Da, naslov je jasan i precizno odražava sadržaj rada.
5. Da li sažetak sadrži prave podatke o radu? Uglavnom da, ali bi mogao jasnije istaći metod i glavne zaključke.
6. Da li je rad lak-težak za čitanje? Rad je uglavnom lak za čitanje, uz povremene stilističke nejasnoće.
7. Da li je za razumevanje teksta potrebno predznanje i u kolikoj meri? Potrebno je osnovno predznanje iz oblasti informacionih tehnologija i bezbednosti.
8. Da li je u radu navedena odgovarajuća literatura? Literatura je navedena, ali može biti proširena relevantnijim i novijim izvorima.
9. Da li su u radu reference korektno navedene? Reference su uglavnom korektno navedene, uz manja odstupanja u formatu.
10. Da li je struktura rada adekvatna? Da, rad ima logičnu i preglednu strukturu.
11. Da li rad sadrži sve elemente propisane uslovom seminarskog rada? Da, rad sadrži propisane elemente, ali bi obim pojedinih delova mogao biti uravnoteženiji.
12. Da li su slike i tabele funkcionalne i adekvatne? Slike i tabele su funkcionalne, ali bi mogle biti detaljnije objašnjene u tekstu.

3.5 Ocenite sebe

Smatram da sam **srednje upućen** u oblast informacionih tehnologija i osnova informacione bezbednosti, što mi omogućava da razumem temu rada i uočim ključne prednosti i nedostatke, ali ne i da vršim ekspertsku evaluaciju.

Glava 4

Recenzent — ocena:

4.1 O čemu rad govori?

Rad govori na temu koliko IT studenti vode računa o bezbednosti i privatnosti na internetu, kao i da li teorijsko znanje o tome primenjuju u praksi. Na osnovu sprovedene ankete je pokazano da studenti imaju osnovno znanje, ali ga često ne primenjuju dosledno. Iako su upoznati sa osnovnim rizicima, retko koriste dodatne mere zaštite, olako dele podatke, često ne razmišljajući dovoljno o posledicama.

4.2 Krupne primedbe i sugestije

- U **sažetku**, prva rečenica sadrži tvrdnju za koju bi trebalo navesti izvor, ali citiranje nije dozvoljeno na tom mestu, pa je potrebna korekcija.
- U **Uvodu** se navode naslovi radova zajedno sa brojem reference, što nije standardna praksa. Preporučujem da se u tekstu koristi samo broj reference ili autor i godina, a naslovi radova da se ostave u bibliografiji. Ovo bi doprinelo čitljivosti teksta.
- Poslednji pasus **Uvoda** sadrži konkretne rezultate istraživanja kojima nije mesto u ovom delu. Preporučujem da se pasus ukloni.
- Prilikom prvog pominjanja skraćenica (npr. MITM) preporučujem navođenje punog naziva radi veće jasnoće.
- U poglavlju **3.2**, treba preformulisati poslednju rečenicu. Umesto ... *ukazuje na važan problem...*, eksplicitno navesti o kom problemu je reč, a u narednoj rečenici navesti kontekst.
- U poglavlju **3.3**, informacija da su *master i doktorski studenti objedinjeni u jednu grupu* treba da se izmesti u poglavlje **2 Metodologija i profil ispitanika**. Takođe, *Doktorski student* zvuči neformalno, preporučujem *student doktorskih studija* ili u ovom kontekstu *studenti master i doktorskih studija su objedinjeni...*

- U poglavlju **3.4** preporučujem izbegavanje kolokvijalnih formulacija i nagađanja korišćenjem izraza *Možda su...*. Umesto toga predlažem formalniju varijantu *Jedno od mogućih objašnjenja jeste...*
- Patus koji počinje rečenicom *Slika 4* (poglavljje **3.4**) je preopterećen nedorečenim informacijama. Predlažem da se precizno objasni na koju grupu se odnosi *15% više korisnika virtuelnih mašina*. Dodatno, stvara se privid kontradikcije između rečenica, pa je potrebna bolja formulacija. Nisam najbolje razumela ovaj pasus.
- GDPR isti komentar kao za MTIM, s tim što bih dodala korekciju da GDPR nije direktiva, već uredba. S tim u vezi, preporučujem da se izbegava tvrdnja da zakon direktno stvara manipulativni dizajn (*dark patterns*). Preporučujem da deo *dovela je do pojave* što implicira direktnu uzročnu vezu, zamenite sa *doprinela je pojavi*, jer se tako implicira da je uredba jedan od faktora.
- U **Zaključku** preporučujem da se sažmu ključne informacije i preformulišu, bez svih detalja i statistike radi konciznosti. Takođe, poglavljje o preporukama treba integrisati u Zaključak.

4.3 Sitne primedbe

- Stil pisanja prva dva poglavlja nije konzistentan sa ostatkom rada u pogledu praznih redova između nekih pasusa.
- U **Uvodu**, rečenica *...i ne prepoznaju phishing napada*, pretpostavljam da je greška i da treba da piše **napadE**.
- Mešaju se engleski izrazi *full-time*, *part-time* i srpski izraz *praktikant* u istoj rečenici, pa predlažem ujednačavanje terminologije radi stilske i jezičke doslednosti.
- U poglavlju **3 Bezbednost** fali tačka na kraju pasusa. Takođe, poslednja rečenica se može prelomiti u dve rečenice na mestu prvog zareza.
- U poglavlju **3.1** fali referenca na sliku 1 u tekstu.
- U poglavlju **3.3** fali referenca na sliku 3 u tekstu. Ispravka reči **doktoranT** u **doktoranD**.
- U istom poglavlju (**3.3**), u rečenici *Rezultati jasno pokazuju da većina studenata...* predlažem uklanjanje zagrade oko podatka 10,3%, jer je to ravnopravan podatak u nizu, a ne dodatna napomena.
- U poglavlju **3.4** fali referenca na tabelu 2 u tekstu.
- Između poglavlja **4.3** i **4.3.1** je potrebno ubaciti jedan pasus.
- Preporučujem da se engleski izrazi u zagradi (primer: *permission fatigue*), stave u *Italic*.
- U poglavlju **4.5**, izrazi *0.5 praksi* i *4.0 prakse* mogu zbuniti čitaoca. Preporučujem da se umesto toga navede *...u proseku pola od dostupnih mera..* ili *u proseku 4 mere...*

4.4 Provera sadržajnosti i forme seminarskog rada

1. Da li rad dobro odgovara na zadatu temu?
Da, ispoštovani su zahtevi.
2. Da li je nešto važno propušteno?
Nije, rad je sadržajno bogat i detaljan, čak bi na pojedinim mestima mogao biti sažetiji.
3. Da li ima suštinskih grešaka i propusta?
Ne, rezultati ankete su dobro interpretirani.
4. Da li je naslov rada dobro izabran?
Da, naslov rada dobro oslikava tematiku koja je obrađena radom.
5. Da li sažetak sadrži prave podatke o radu?
Da, sažetak dobro opisuje temu, ali predlažem da se skрати.
6. Da li je rad lak-težak za čitanje?
Rad je srednje težine za čitanje, jer ima rečenica koje su konfuzno napisane.
7. Da li je za razumevanje teksta potrebno predznanje i u kolikoj meri?
Autori pretpostavljaju da su engleski termini i skraćenice opšte poznati, pa čitalac može imati problema sa razumevanjem.
8. Da li je u radu navedena odgovarajuća literatura?
Da, ispoštovani su svi navedeni kriterijumi.
9. Da li su u radu reference korektno navedene?
Da, reference su navedene u ispravnom formatu.
10. Da li je struktura rada adekvatna?
Između naslova (4.3) i podnaslova (4.3.1) mora da postoji paragraf.
Nakon zaključka ne bi trebalo da ima novih poglavlja.
11. Da li rad sadrži sve elemente propisane uslovom seminarskog rada (slike, tabele, broj strana...)?
Naslov, apstrakt i sadržaj treba da stanu na jednu stranu, a to ovde nije ispoštovano. Prekoračen je broj strana. U tekstu nije referisano na sve slike i tabele koje se nalaze u radu.
12. Da li su slike i tabele funkcionalne i adekvatne?
Slike jesu adekvatne, ali ne toliko funkcionalne, jer je sam tekst na slici sitan, potrebno je zumiranje, a u štampanom izdanju nije čitljiv.

4.5 Ocenite sebe

Smatram da sam srednje upućena u datu oblast, jer sam svesna bezbednosnih pretnji na internetu i razumem osnovne koncepte enkripcije, fišinga, dvofaktorske autentifikacije i sličnih mera zaštite.

Glava 5

Dodatne izmene